
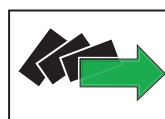
BIULETYN

Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy

SPIS TREŚCI

Wstęp	1
Praca, która zmienia świat na lepsze. O roli i znaczeniu zawodu trenera pracy	2
Sytuacja na mazowieckim rynku pracy w 2020 roku	4
Zwolnienia grupowe na Mazowszu	6
Osoby niepełnosprawne bezrobotne na mazowieckim rynku pracy	7
Barometr zawodów na 2021 rok	9

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Biuletyn Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie

Redakcja:
Katarzyna Kozakowska
Hubert Samul
Anna Grochowska

Opracowanie graficzne, skład i łamanie:
PRO-PRINT Usługi Poligraficzne
Zdjęcia:
Archiwum MORP, WUP w Warszawie, Adobe Stock
Wydawca:
Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie

Adres redakcji:
Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
ul. Młynarska 16, 01-205 Warszawa
tel. (22) 578 44 00
obserwatorium@wup.mazowsze.pl
www.obserwatorium.mazowsze.pl
www.wupwarszawa.praca.gov.pl

Wydawnictwo bezpłatne
Przedruk materiałów jest możliwy wyłącznie
za zgodą Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Warszawie i za podaniem źródła.

Poglądy i opinie wyrażone przez autorów nie stanowią oficjalnego stanowiska
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie.

Szanowni Państwo

W pierwszym tegorocznym numerze Biuletynu Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy kontynuujemy temat dotyczący problematyki aktywizacji pracowników z niepełnosprawnością za pomocą metody zatrudnienia wspomaganego.

Zapraszam do lektury wywiadu z Bartoszem Józefowiczem, ekspertem i praktykiem z Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną oraz Wolskiego Centrum Zdrowia Psychicznego, na temat możliwości wspierania osób niepełnosprawnych w aktywizacji społeczno-zawodowej.

Podejmujemy również zagadnienia odnoszące się do problematyki zmian na mazowieckim rynku pracy w 2020 roku, skalę tych zjawisk Hubert Samul prezentuje w oparciu o dane statystyczne gromadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie.

Wnioski z najnowszej edycji badania pn. Barometr zawodów, prowadzonego we wszystkich województwach w kraju, znajdziecie Państwo w artykule Remigiusza Lesiuka, a pełne opracowanie wyników zamieszczone jest w serwisie barometrzwodow.pl.

Z życzeniami interesującej lektury.

*Tomasz Sieradz
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie*

Mazowsze.
serce Polski

PRACA, KTÓRA ZMIENIA ŚWIAT NA LEPSZE

O ROLI I ZNACZENIU ZAWODU TRENERA PRACY

O tym, kim jest trener pracy, jakie stoją przed nim wyzwania i jak pomóc osobie z niepełnosprawnością w zaistnieniu na rynku pracy z Bartoszem Józefowiczem, doradcą zawodowym i trenerem pracy, rozmawia Magdalena Łotocka.

Trener pracy

Trener pracy - to dla wielu osób wciąż nieznaną zawód. Proszę w skrócie powiedzieć kim jest trener pracy?

Trener pracy to osoba, która uczy innych jak pracować. Uczy ludzi, którzy z jakiś powodów nie wiedzą jak wykonywać obowiązki pracownika lub nie mają odwagi, żeby wejść lub wrócić na rynek pracy. Powody są różne. Może to być niepełnosprawność, ale może to być również problem zdrowia psychicznego. Czasami myślę jednak, że trener pracy przydałby się w wielu miejscach, w których pracodawca nie ma czasu pokazywać obowiązków nowemu pracownikowi od „a” do „z”. Takie wsparcie w szkoleniu nowych pracowników mogłoby - w moim odczuciu - być pomocne również wśród osób potencjalnie niemających problemów w funkcjonowaniu na rynku pracy.

Jest Pan nie tylko trenerem pracy, ale również doradcą zawodowym. Jaka jest między nimi różnica?

Na pierwszym etapie diagnozy doradczej formujemy cele, nad którymi mamy pracować. Można zatem powiedzieć, że jako doradca zawodowy robię wstęp do dalszych działań. Przeprowadzam wstępną diagnozę doradczą pod kątem deklaracyjnych umiejętności, zainteresowań, dotychczasowych doświadczeń, osiągnięć edukacyjnych uczestnika procesu aktywizacji zawodowej. Ważne są dla mnie też informacje o stanie zdrowia czy ewentualnym orzeczeniu o niepełnosprawności. Poznają także preferencje uczestnika względem podejmowanych działań aktywizujących zawodowo. Ten zbiór informacji przelewam na papier w postaci dokumentu zwanego Indywidualnym Planem Działania (IPD). Jest to materiał dla trenerów. Dalsza i najważniejsza część pracy należy do nich. To oni towarzyszą uczestnikowi i wspierają go w wejściu na rynek pracy.

Trener pracy musi się zapewne zmagać z licznymi wyzwaniami. Co jest najtrudniejsze w tej pracy?

Najtrudniejsze jest chyba przekonywanie pracodawców do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności. Warszawski rynek pracodawców nie jest już bardzo trudny. Coraz więcej pracodawców chce współpracować z trenerami pracy. Ale nadal mierzę się z sytuacjami, kiedy pracodawca odkłada słuchawkę, słysząc, że jestem trenerem pracy osób z niepełnosprawnościami. Zdarzają się też tacy, którzy od początku próbują tak rozmawiać, aby ostatecznie odmówić. Są też tacy, którzy odmawiają i mówią wprost, że nie mają takich doświadczeń, że się obawiają czy sobie poradzą z takim wyzwaniem. Takie szczerze podejście bardzo lubię. Wtedy próbuję przekonać pracodawcę do swojej osoby, obiecując pomoc i pełne wsparcie. Czasami dochodzi do spotkania, a w następnym etapie - do współpracy. Kiedy 8 lat temu zaczynałem swoją pracę, było gorzej, dużo gorzej. Tak więc, nie byłoby w porządku narzekać na warszawskich pracodawców oraz tych z okolic Warszawy.

A co z klientami?

Właśnie, z drugiej strony trudne jest podejście niektórych uczestników. Tych osób, które pomimo profesjonalnego wsparcia, nie chcą spróbować czegoś, co według zespołu aktywizującego jest dla nich najlepszym rozwiązaniem. Przychodzą niekiedy z konkretną wizją na siebie i tego chcą się trzymać. Moją rolą jest także przekazanie informacji, które niekiedy powodują zawód. To nie jest łatwe. Wymaga dużo cierpliwości, indywidualnego podejścia i pracy przede wszystkim na potencjale Uczestnika. Muszę postarać się połączyć wizję Uczestnika z jego możliwościami.

A co z przyjemniejszą stroną pracy? Co zyskuje osoba wybierająca ten zawód?

To z jednej strony praca, ale z drugiej strony pasja. W tej pracy tyle się dzieje, że nie ma czasu na nudę. To jest to, czego życzę każdemu mojemu klientowi. Pracy, która sprawia, że człowiek chętnie wychodzi z domu. Pracy, w której może komuś pomóc, zmienić czyjeś życie. A dodatkowo można poznać wielu ludzi, nawiązać kontakty i rozwijać się.

Czy obecna sytuacja (COVID-19) wpłynęła na Państwa pracę? Czy coś się zmieniło?

W czasie największego lockdownu pracowaliśmy zdalnie. To było trudne zarówno dla nas, jak i uczestników poszukujących pracy. Naszym zadaniem w tym okresie była walka o każde zajęte przez naszych uczestników miejsce pracy. Z drugiej strony staraliśmy się utrzymać na wysokim poziomie motywację uczestników, którzy na podjęcie pracy musieli poczekać nieco dłużej. Obecnie jest już lepiej. Praca wróciła w dużej mierze do normy, choć zdecydowanie rzadziej pojawiają się wyjścia do miejsc pracy uczestników w celu tak zwanego monitoringu zatrudnienia, bądź do potencjalnych miejsc pracy w celu szkolenia na stanowisku pracy. Sporadycznie spotykam się także z pracodawcami face to face. Jak wszyscy, musieliśmy dostosować swoje zajęcia do sytuacji, która nas zastała. Jednak dobra organizacja sprawiła, że kolejne osoby znajdują pracę. Plusem tej sytuacji są pojawiające się w dużej mierze oferty pracy zdalnej. Nareszcie pracodawcy dojrżeli do tego, że wiele obowiązków można wykonywać zdalnie. To wcześniej było bardzo ograniczone. Dla wielu osób z problemami zdrowia psychicznego praca zdalna to spełnienie marzeń.

Klient – osoba z niepełnosprawnością

Jak dotrzeć do osób z niepełnosprawnością - potencjalnych klientów trenera pracy?

Oferta skierowana do osób z niepełnosprawnościami w zakresie aktywizacji zawodowej obecnie jest bardzo duża. Kiedy zaczynałem pracę w charakterze trenera pracy, musiałem często wizytować w placówkach wsparcia dziennego dla osób z niepełnosprawnościami. Teraz mogę śmiało powiedzieć, że dzięki kontaktom, dzięki

mediom społecznościowym i tak zwanej „poczcie pantoflowej”, oraz wiedzy różnych specjalistów, uczestnicy projektu pojawiają się sami. My oczywiście nadal staramy się docierać do tych, którzy mają wątpliwości. W takich przypadkach najlepiej działa spotkanie w placówce, w której osoba z niepełnosprawnością czuje się komfortowo i bezpiecznie.

Czy trudno przekonać potencjalnych uczestników aktywizacji zawodowej, że mogą mimo swoich ograniczeń, podjąć pracę?

Na każdego najlepiej działają korzyści jakie mają z podjęcia zatrudnienia. Jest to oczywiście przede wszystkim wynagrodzenie. Ważne jest też poczucie przynależności, perspektywa poprawy statusu społecznego. Co człowiek, to powód. Moim zadaniem jest pokazać wachlarz korzyści i tym samym przekonać, że jest to dobra droga. Moje doświadczenia pokazują, że praca to też ważny element procesu zdrowienia dla osób z problemami zdrowia psychicznego. Przychodzą do nas osoby, które nie są pewne, lub zwyczajnie jest to decyzja kogoś bliskiego, a nie ich samodzielna. Natomiast obojętnie jaki jest powód spotkania, to moim zadaniem jest pokazanie, że praca przynosi korzyści, a dzięki niej możemy być lepsi. Często niepewności mijają wraz z poznaniem załogi pracowniczej w nowym miejscu pracy, dalej pierwsze wynagrodzenie, później ewentualna premia czy awans. Bo ścieżka zawodowa osób z niepełnosprawnościami wcale nie musi różnić się od ścieżki osób pełnosprawnych. Stopień rozwoju zależy oczywiście od potencjału i możliwości, ale każdy może być coraz lepszy.

Jakie najczęściej obawy przed podjęciem pracy mają osoby z niepełnosprawnością?

Przed wszystkim chodzi o zmianę stylu życia. Wstanie z kanapy po wielu latach, w celu wykonywania pracy, czasami jest wręcz niemożliwe. Dalej - wejście w nowe miejsce, poznanie wielu nowych osób, strach przed brakiem umiejętności i swoich możliwości. Pamiętam jednego z uczestników, z którym pracowałem jeszcze w Centrum DZWONI Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Wujek tego Pana – ponad 40-letniego mężczyzny z niepełnosprawnością intelektualną - trafił na nas przypadkiem. Powiedział nam, że ten 40-letni mężczyzna od 18. r.ż. spędzał całe dnie przed telewizorem. Kiedy poznaliśmy tego Pana i zaczęliśmy uczyć go pracy, to nie dowierzaliśmy w jak słabej jest kondycji fizycznej. On sam miał najzwyczajniej w świecie niechęć, bo było mu dobrze w domu przed telewizorem. Ale z dnia na dzień, dostając wsparcie doradcy zawodowego, trenera pracy i psychologa, ten Pan stawał się coraz bardziej zmotywowanym do pracy człowiekiem. Znalazł pracę, poczuł klimat pracy. Stał się szczęśliwym człowiekiem w zupełnie innym trybie funkcjonowania niż wcześniej, kiedy też przecież wydawało mu się, że jest szczęśliwy.

Jak reagują rodziny, kiedy ich bliski zaczyna „przygodę” z rynkiem pracy? Co przeważa obawy czy radość?

Raczej radość. Choć zaczęę od przykładu negatywnego - pana z niepełnosprawnością intelektualną, który był gotowy do podjęcia pracy. Pan początkowo nie chciał współpracować. Z czasem to się zmieniło. Nauczył się pracy. Wtedy niestety dostałem telefon od matki tego pana (też ok. 40-letniego). Powiedziała, że syn jest chory i nie będzie pracował, a to była tylko przygoda. Zawód tego Pana pamiętam do dziś. Próbowałem tłumaczyć, że niepełnosprawność intelektualna to nie choroba! Że praca może mu bardzo pomóc, ale niestety nie udało się. Moje zdenerwowanie w takich sytuacjach jest naprawdę duże. Ja mogę pomóc, ale jeśli nie ma współpracy, to nic niestety nie poradzę. Natomiast większość rodzin cieszy się, czasami dzwonią i dziękują. Zdarzały się też upominki za to, co udało się ich bliskim z niepełnosprawnością. To miły aspekt tej pracy. Choć upominki zawsze są kłopotliwe.

Pracodawca

Gdzie znaleźć i jak pozyskać pracodawcę, który zdecyduje się zatrudnić osobę z niepełnosprawnością?

Może zaczęę od tego, co było przed marcem 2020 roku. Do tamtego czasu po prostu wsiadałem w samochód, na rower lub hulajnogę i jechałem to tu, to tam. Czasami całe dnie spędzałem na zaglądaniu do pracodawców, którzy często zainteresowani czymś nieznanym, chętnie ze mną rozmawiali. Wiele takich spontanicznych wizyt kończy się współpracą. Wykonywałem także telefony do pracodawców ogłaszających się w internecie lub prasie. Najpierw do tych, którzy kierowali oferty do osób z niepełnosprawnościami. Dalej do tych, którzy mieli oferty zgodne z możliwościami moich uczestników.

Co się zmieniło od marca?

Od marca 2020 roku te spotkania odbywają się zdalnie - za pomocą komunikatorów i telefonu. To znacznie gorsze rozwiązanie, ale działamy tak jak możemy.

Jakie najczęściej obawy mają pracodawcy?

Ciężko mi obecnie mówić o obawach, bo przez lata pracy poznałem tylu świetnych pracodawców, że teraz często sami dzwonią i proszą o nowego pracownika. Natomiast oczywiście, ilu uczestników, tyle indywidualnych potrzeb.

Kiedy dzwonię do pracodawcy, to słyszę obawy dotyczące niepełnosprawności samej w sobie. Często zatrudniający obawiają się osób z problemami zdrowia psychicznego. To efekt złego przekazu medialnego na temat tychże osób. A to są wspaniali ludzie. Różnorodni, barwni, mądrzy, wyjątkowi! Potrafią być świetnymi pracownikami, często lepszymi niż osoby pełnosprawne. Zdarzają się też obawy dotyczące jakości wykonywanej pracy. Wiele osób myśli, że osoba z niepełnosprawnością będzie opóźniała pracę, będzie niedokładna. Naszym zadaniem jest nauczyć taką osobę pracy i tak dostosować stanowisko pracy, aby mogła być dobrym pracownikiem.

Czasami, choć nie wprost, czują też obawę dotyczącą mojej osoby. Chodzi o to, że ktoś obcy będzie pojawiał się od czasu do czasu w danym miejscu pracy. To są obawy uzasadnione. Ale moim zadaniem nie jest wyszukiwanie błędów u danego pracodawcy, ale wsparcie jego we współpracy z moim uczestnikiem i wsparcie uczestnika, aby pracodawca był zadowolony ze swojego pracownika

W jakich branżach i na jakich stanowiskach najczęściej znajdują zatrudnienie Pana klienci - osoby z niepełnosprawnością?

To zależy od niepełnosprawności. Zaczynając pracę jako trener pracy, wspierałem głównie osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Takie osoby podejmowały zatrudnienie przy produkcji, w magazynach, przy sprzątanii, w kuchni. Choć zdarzały się także osoby pracujące przy organizowaniu spotkań np. w jednym z ministerstw czy w biurze podawczym jednego z urzędów. Teraz wspieram osoby z problemami zdrowia psychicznego w Wolskim Centrum Zdrowia Psychicznego. Te osoby podejmują pracę w całym wachlarzu możliwości. Mam osoby, które pracują w korporacji, przy sprzątanii, w restauracjach, sklepach. Po prostu wszędzie.

Bardzo dziękuję za rozmowę.

Bartosz Józefowicz - pedagog, doradca zawodowy, trener pracy i terapeuta zajęciowy. Pracownik Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną oraz Wolskiego Centrum Zdrowia Psychicznego. Autor innowacyjnych projektów skierowanych do osób z niepełnosprawnością intelektualną dotyczących seksualności człowieka i zwiększenia dostępności do wiedzy ogólnej. Autor broszur w tekście łatwym do czytania i zrozumienia (ETR). Szkolenie dla trenerów pracy ukończył w 2013 roku i do dnia dzisiejszego wspiera osoby z niepełnosprawnościami w aktywizacji społeczno-zawodowej, pracując metodą zatrudnienia wspomaganego.

SYTUACJA NA MAZOWIECKIM RYNKU PRACY W 2020 ROKU

Od blisko roku pandemia Covid-19 negatywnie wpływa na aktywność gospodarczą w całym kraju. Wprowadzone ograniczenia w wielu sektorach gospodarki odbiły się także na mazowieckim rynku pracy. Jednak nie sprawdziły się najczarniejsze scenariusze, co wyraźnie pokazują dane statystyczne za rok 2020.

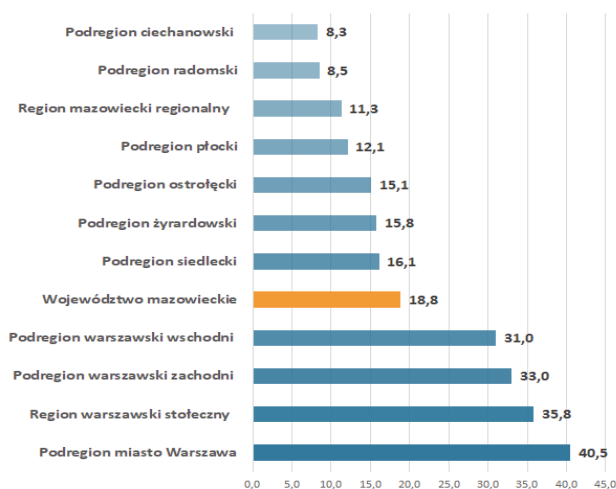
Liczba bezrobotnych

Analizując dane o liczbie osób bezrobotnych można zauważyć, że początek roku nie różnił się od lat ubiegłych. W styczniu, jak co roku zauważalnie wzrosła liczba osób bezrobotnych, aby od lutego systematycznie spadać. Warto jedynie zaznaczyć, że spadki liczby bezrobotnych w lutym i marcu 2020 roku były dużo mniejsze niż w latach 2017-2019. Od kwietnia nastąpiło odwrócenie tej tendencji i na podstawie danych napływających z powiatowych urzędów pracy można było zaobserwować, jak wprowadzone obostrzenia wpływają na mazowiecki rynek pracy. Pomijając styczeń, to właśnie w kwietniu i maju został odnotowany największy wzrost liczby bezrobotnych.

Jak pokazują dane w 2020 roku w województwie mazowieckim liczba bezrobotnych wzrosła o 23 167 osób (o 18,8 proc.) i na koniec grudnia wynosiła 146375 osób. Jest to najwyższa wartość od kwietnia 2018 roku. Znacząca część tego wzrostu miała miejsce w II kwartale, kiedy w ciągu 3 miesięcy liczba bezrobotnych zwiększyła się o 15 291 osób. W kolejnych miesiącach trend wzrostowy wyraźnie wyhamował, a w październiku liczba bezrobotnych spadła o 1 292 osób.

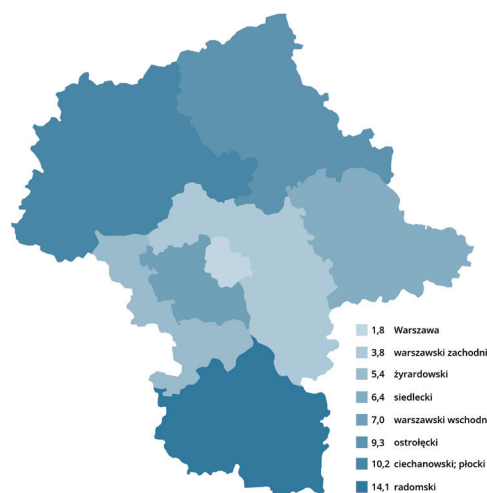
Ciekawą sytuację można zaobserwować porównując regiony i podregiony województwa mazowieckiego. W 2020 roku zwiększyła się 13 503 liczba bezrobotnych w regionie warszawskim stołecznym, co daje wzrost o 35,8%, analogicznie w regionie mazowieckim regionalnym nastąpił wzrost liczby o 9 664 osoby (o 11,3%). Jeszcze większe różnice widać analizując podregiony województwa. W podregionie warszawskim zachodnim liczba bezrobotnych zwiększyła się o 33,0%, w warszawskim zachodnim o 31,0%, natomiast w podregionach ciechanowski i radomski wzrost wyniósł odpowiednio 8,3% i 8,5%.

Wykres 1. Procentowy wzrost liczby bezrobotnych w regionach i podregionach województwa mazowieckiego

Podobnie wygląda sytuacja w przekroju powiatów. W czterdziestu z nich odnotowano wzrost liczby bezrobotnych z najwyższym w powiecie wyszkowskim o 65,8% oraz grodziskim o 65,0%. W powiatach przysuskim i żuromińskim liczba bezrobotnych spadła odpowiednio o 3,6% i 1,4%. Liczbowo najwięcej bezro-

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w podregionach województwa mazowieckiego na koniec grudnia 2020 roku

botnych przybyło w Warszawie -7 036 osób, to 40,5% więcej niż w grudniu 2019 oraz w powiecie wołomiński -1 482 osoby, 28,2% więcej niż przed rokiem.

Wyraźnie widać, że obostrzenia związane z pandemią mocniej uderzają miejsca pracy w miastach, niż na terenach wiejskich. W województwie mazowieckim liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w mieście rozkładała się w stosunku 45/55. Bezrobocie wśród osób zamieszkałych na wsi zwiększyło się o 13,7%, podczas gdy w miastach wzrost wyniósł 23,3%. Najwięcej miejsc pracy ubyło w Warszawie, czego efektem jest wzrost bezrobocia zarówno w stolicy, jak i powiatach okołowarszawskich.

Stopa bezrobocia

Wyraźnie widać, że obostrzenia związane z pandemią mocniej uderzają miejsca pracy w miastach, niż na terenach wiejskich. W województwie mazowieckim liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w mieście rozkładała się w stosunku 45/55. Bezrobocie wśród osób zamieszkałych na wsi zwiększyło się o 13,7%, podczas gdy w miastach wzrost wyniósł 23,3%. Najwięcej miejsc pracy ubyło w Warszawie, czego efektem jest wzrost bezrobocia zarówno w stolicy, jak i powiatach okołowarszawskich.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2020 roku zanotowała wzrost do dawno nieobserwowanego w województwie mazowieckim poziomu 5,2% i była wyższa o 0,8 p. proc. w porównaniu do grudnia poprzedniego roku. Ostatnio podobnie wysokie wartości stopy bezrobocia były notowane w maju 2018 roku.

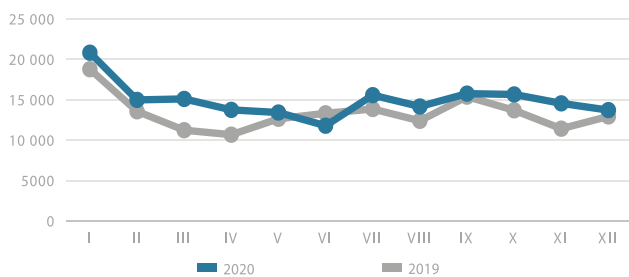
W województwie mazowieckim stopa bezrobocia wzrosła w czterdziestu powiatach, a w dwóch spadła. Największy wzrost odnotowano w powiatach: zwoleńskim (o 2,0 pkt proc.) oraz gostyńskim i wyszkowskim (po 1,9 pkt proc.). Spadek wystąpił w powiatach przysuskim (o 0,6 pkt proc.) i żuromiński (o 0,1 pkt proc.). Najniższy poziom stopy bezrobocia miał miejsce w Warszawie (1,8%) oraz powia-

tach warszawskim zachodnim (2,3%) i grójeckim (2,7%). Najwyższą stopę bezrobocia wskazano w powiecie szydłowieckim (24,3%).

Napływ osób bezrobotnych

Pomimo wzrostu ogólnej liczby osób bezrobotnych w województwie mazowieckim rejestrowało się w urzędach pracy mniej osób niż w ubiegłych latach. W sumie liczba osób, które pojawiły się w rejestrach ciągu roku osiągnęła poziom 159 664 osób i było to o 19 328 osób mniej (10,8%) niż w 2019 roku. Spadek liczby rejestrujących wystąpił prawie we wszystkich kategoriach, największy dotyczył korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej o 801 osób (46,0%), niepełnosprawnych o 2 406 osób (28,5%) oraz osób dotychczas niepracujących o 2 406 osób (23,5%). Wzrost liczby osób rejestrujących się nastąpił wśród zwolnionych z przyczyn zakładu pracy o 2 599 osób (37,0%) oraz rejestrujących się po raz pierwszy o 2 041 osób (5,6%).

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych

Odpyły osób bezrobotnych

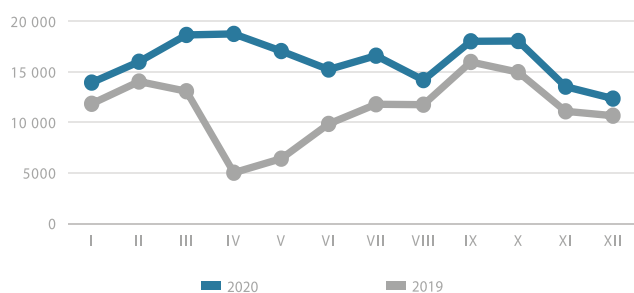
Wpływ na zwiększenie liczby osób bezrobotnych w województwie mazowieckim miała mała liczba wyrejestrowań. W 2020 roku było to o 55 832 osoby mniej w niż rok wcześniej, daje to spadek o 29,0%. Najbardziej zmniejszyły się liczby wyrejestrowań z powodów:

- odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy w tym w ramach PAI o 67,7% (3 720 osób);
- niepotwierdzenia gotowości do pracy o 62,3% (26 846 osób);
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego o 64,4% (7 463 osoby).

Liczba osób, które podjęły pracę zmniejszyła się o 10 923 osoby (11,2%), co interesujące udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowań wzrósł z 50,6% do 63,2%.

Liczba bezrobotnych wykreślonych z rejestrów wzrosła głównie z powodu podjęcia subsydiowanej działalności gospodarczej o 4,3% oraz podjęcia nauki o 2,6%.

Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych wyrejestrowanych

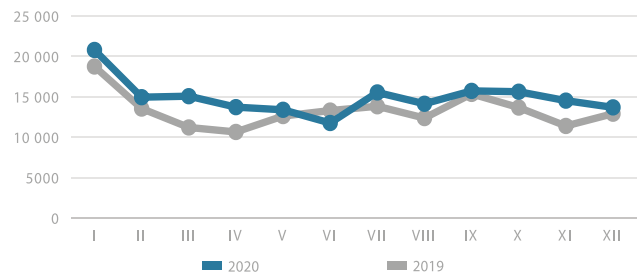

Oferty pracy

Zestawiając dane z grudnia rok do roku liczba ofert pracy spadła o ponad 20 tys., czyli o 11,9% i wyniosła 150 259 wolnych miejsc pracy

imiejs aktywizacji zawodowej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania należy uznać to za bardzo dobry wynik, ponieważ w roku poprzednim spadek ten wyniósł ponad dwukrotnie więcej. W województwie mazowieckim od kilku lat systematycznie spada liczba ofert prac subsydiowanej, a także jej udział w ogólnej liczbie ogłoszeń. Do tego pracodawcy mający problemy ze znalezieniem odpowiednich pracowników wypracowali własne metody ich poszukiwania.

Wykres 4. Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej

Zwolnienia

Początek pandemii zapowiadał, że rok 2020 będzie stał pod znakiem zwolnień i to także tych grupowych w dużych zakładach pracy. Rzeczywiście pod względem zgłoszeń zwolnień grupowych był to najgorszy okres od 2013 roku. Pracodawcy zgłosili zamiar zwolnienia 26 749 pracowników, w porównaniu do poprzedniego roku był to wzrost o ponad 130%. Na zapowiedziach jednak skończyło się i w ramach zwolnień grupowych pracę straciło 5 544 osoby, zaledwie 0,2% więcej niż w roku poprzednim. Częściowo pracodawcy wycofali się ze swoich planów restrukturyzacyjnych, a częściowo porozumieili się z pracownikami zmieniając im warunki pracy.

Branże, w których zwolniono najczęściej osób w 2020 roku

FINANSOWA

HANDLOWA

TRANSPORTOWA

Podsumowanie

Z analizowanych danych, m.in. odnoszących się do ilości osób wyrejestrowanych, ofert pracy dostępnych w urzędach (również subsydiowanych), wynika, że osoby bezrobotne miały trudności z dostępem do urzędów pracy szczególnie w II kwartale 2020 roku. Dodatkowo na pracowników publicznych służb zatrudnienia nałożono nowe obowiązki związane z programami pomocowymi adresowanymi głównie do przedsiębiorców. Jednak po początkowych trudnościach, szybko dostosowano się do nowych okoliczności i w kolejnych miesiącach funkcjonowanie urzędów pracy nie było zakłócone.

Rok 2020 przyniósł niekorzystne zmiany na mazowieckim rynku pracy, odwrócił 7-letni trend spadku liczby osób bezrobotnych. Nie można jednak porównywać tej sytuacji do roku 2003, w którym stopa bezrobocia w województwie wynosiła 15,4%, a liczba bezrobotnych przekroczyła 360 tys. osób, czy lat 2012/2013, kiedy stopa bezrobocia była dwucyfrowa, a liczba bezrobotnych zbliżała się do 300 tys. osób.

Hubert Samul

Zespół ds. Statystyki

Wydział Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy WUP
w Warszawie

Zwolnienia grupowe

Mazowsze

ZGŁOSZENIA ZWOLNIENI

I-III 2021

30 podmiotów
zgłosiło zamiar zwolnienia

6 015 osób

9,1% I-III 2020

14,1% I-III 2021

Branże, w których zgłoszono najczęściej zwolnień

USŁUGI
FINANSOWE

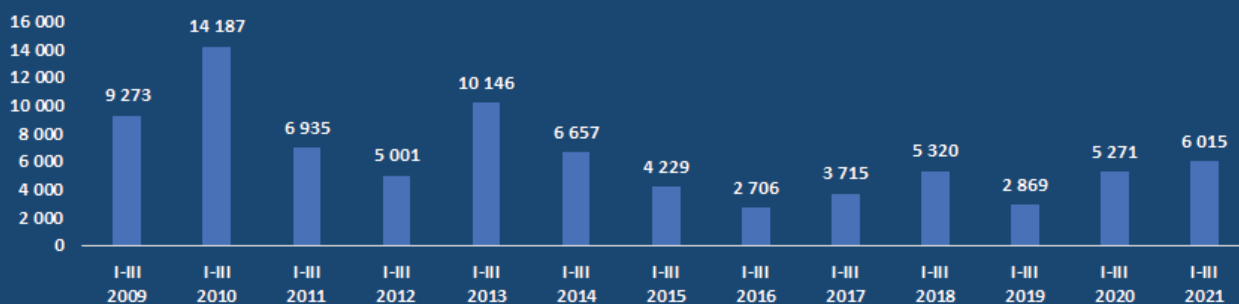

TRANSPORTOWA I
MAGAZYNOWANIE

DZIAŁALNOŚĆ FIRM
CENTRALNYCH

Zgłoszenia zwolnień w latach 2009-2021

ZWOLNIENIA GRUPOWE

I-III 2021

50 podmiotów
zwolniło

1 180 osób

47,1% I-III 2020

16,5% I-III 2021

Branże, w których zwolniono najczęściej osób

HANDEL HURTOWY
I DETALICZNY

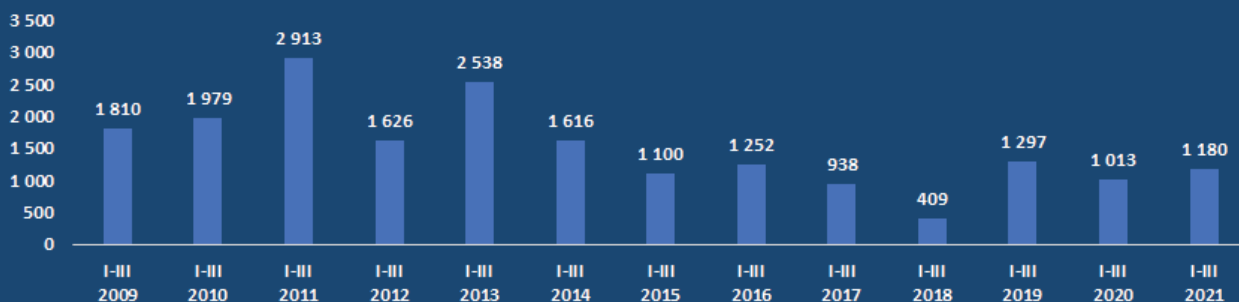

USŁUGI
FINANSOWE

PRZETWÓRSTWO
PRZEMYSŁOWE

Zwolnienia grupowe w latach 2009-2021

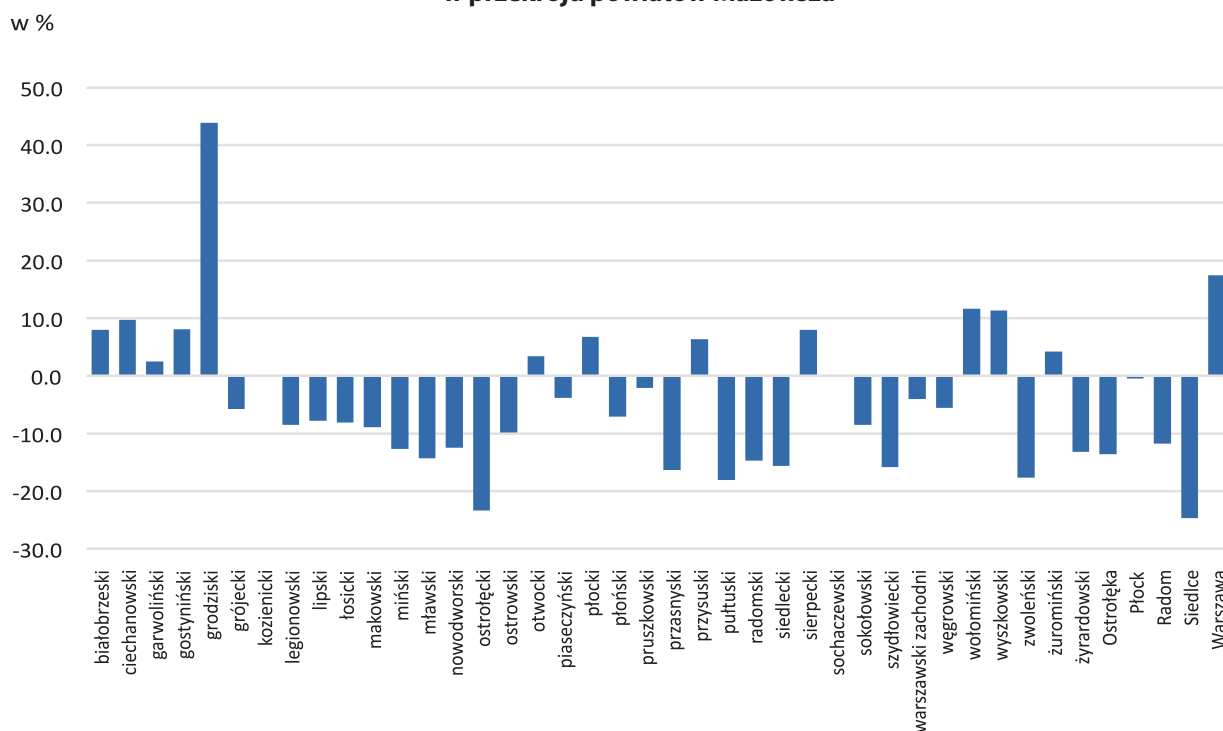

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE BEZROBOTNE NA MAZOWIECKIM RYNKU PRACY W 2020 ROKU

W województwie mazowieckim na koniec II półrocza 2020 roku zarejestrowanych było 6 330 osób niepełnosprawnych bezrobotnych, przy czym kobiety stanowiły w tej grupie 41,9%. W odniesieniu do sytuacji z przed roku nastąpił spadek udziału osób niepełnosprawnych bezrobotnych o 1,3%. W powiatach województwa mazowieckiego sytuacja była zróżnicowana, największy procentowy spadek zanotowano w Siedlcach – 24,7%, natomiast największy wzrost 43,9% w powiecie grodziskim.

Wykres 1. Wzrost/spadek liczby osób niepełnosprawnych bezrobotnych w latach 2019-2020 (%) w przekroju powiatów Mazowsza

Osoby niepełnosprawne bezrobotne w 2020 roku częściej wyrejestrowywały się z urzędów pracy, niż rejestrowały się. Identyczna sytuacja zaistniała rok wcześniej.

W 2020 roku zarejestrowano 6 037 osób niepełnosprawnych nowo zarejestrowanych. Najwięcej z nich zarejestrowało się w Warszawie, Radomiu oraz Płocku; najmniej w powiatach: białobrzeskim, zwolenińskim i warszawskim zachodnim. W porównaniu do 2019 roku zarejestrowało się o 28,5% mniej nowo zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych, szczególnie w powiatach: warszawskim zachodnim o 48,1% oraz siedleckim o 43,3%. Jedynie w powiecie garwolińskim nastąpił wzrost rejestracji osób niepełnosprawnych bezrobotnych o 7,1%.

W 2020 roku 6 153 osób niepełnosprawnych bezrobotnych wyrejestrowało się z urzędów pracy, najwięcej w Warszawie, Radomiu oraz w powiecie radomskim, a najmniej w powiatach: białobrzeskim i warszawskim zachodnim. W 2020 roku nastąpił wzrost liczby wyrejestrowań osób niepełnosprawnych bezrobotnych z rejestrów urzędów pracy we wszystkich powiatach województwa mazowieckiego. Największy spadek wyrejestrowań wystąpił w powiatach grodziskim

o 54,5% i białobrzeskim o 47,5%, a najmniejszy w powiecie garwolińskim o 2,1%.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

W grudniu 2020 roku bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy najliczniej wystąpili w miastach Warszawa (14,5%) i Radom (7,9%) oraz w powiatach ziemskich radomskim (7,0%) i wołomińskim (4,5%). Najmniejsza liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowała się w powiecie łosickim (0,6%).

Największy udział osób bezrobotnych niepełnosprawnych w liczbie osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy miał miejsce w Warszawie (9,9%) oraz Siedlcach (8,7%) oraz powiatach ziemskich wyszkowskim (7,9%), grodziskim (7,7%) oraz siedleckim (7,6%). Najmniej osób niepełnosprawnych bezrobotnych w grupie osób będących w szczególnej sytuacji odnotowano w powiecie garwolińskim (1,2%).

Uczestnictwo w formach wsparcia osób niepełnosprawnych bezrobotnych

Osoby niepełnosprawne bezrobotne miały możliwość skorzystać w 2020 roku (podobnie, jak w poprzednich latach) z różnych form aktywizacji zawodowej. Z szerokiego wachlarza możliwości, najczęściej wybierano porady indywidualne, jednak w porównaniu do 2019 roku, skorzystało z nich o 320 osób niepełnosprawnych bezrobotnych mniej. Bezrobotni niepełnosprawni równie chętnie uczestniczyli w stażu, taką formę wsparcia wybrało 176 osób, jednak w porównaniu do 2019 roku staż ukończyło o 36,7% mniej uczestników. Prace społecznie użyteczne, były trzecią najczęściej wybieraną formą wsparcia osób bezrobotnych niepełnosprawnych w 2020 roku na Mazowszu, ponownie w odniesieniu do 2019 roku udział w tej formy wsparcia był mniejszy o 33,8%.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych

W 2020 roku pracodawcy zgłosili 3 819 wolnych miejsc pracy (lub innej pracy zarobkowej) oraz miejsc aktywizacji zawodowej dedykowanych tylko dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych, tj. o 30,8% mniej niż w 2019 roku. Aż 94,3% wszystkich miejsc pracy zgłoszonych w województwie mazowieckim w 2020 roku dotyczyło pracy niesubsydiowanej. W stosunku do 2019 roku, liczba miejsc pracy niesubsydiowanej zmniejszyła się o 30,7%. Zmniejszyła się również

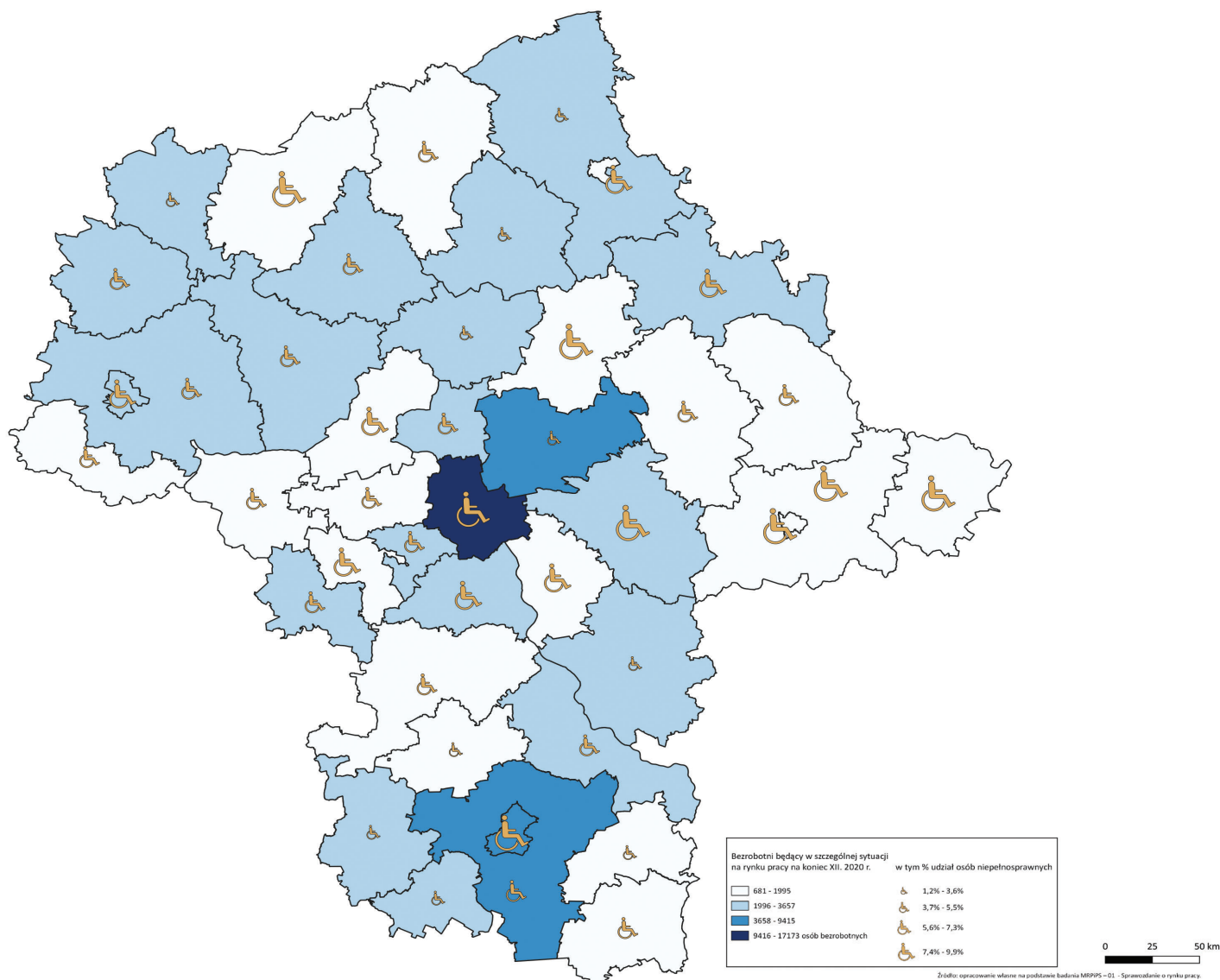
liczba miejsc pracy subsydiowanej, odnotowując spadek w stosunku do 2019 roku o 32,1%. Spośród wszystkich miejsc zgłoszonych przez pracodawców w 2020 roku 14,9% z nich dotyczyło pracy sezonowej, a 10,9% zgłoszonych było przez pracodawców z sektora publicznego. W obu kategoriach miejsca pracy zmniejszyły się w stosunku do 2019 roku odpowiednio o 38,4% i 19,8%.

- Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych przebywających w rejestrach urzędów pracy była niemalże stała w porównaniu z 2019 rokami zmniejszyła się jedynie o 1,3%.
- Niezmienny został ogólny trend nadwyżki odpływu z bezrobocia nad napływem osób niepełnosprawnych bezrobotnych do rejestrów urzędu.
- Osoby niepełnosprawne bezrobotne mogły skorzystać z różnych form wsparcia, z których w 2020 roku najczęściej wybierano porady indywidualne.
- Negatywnym zjawiskiem okazał się spadek o ponad 30% liczby zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przez pracodawców dedykowanych osobom niepełnosprawnym bezrobotnym.

Michał Pacuski

Zespół ds. Statystyk

Wydział Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy
WUP w Warszawie

BAROMETR ZAWODÓW NA 2021 ROK

Już po raz VI zespół Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy zrealizował badanie Barometr Zawodów, tym razem na rok 2021. Analiza rynku pracy przypadła na okres gwałtownego kryzysu wywołanego przez pandemię SARS-Cov2. Dotknął on nie tylko systemu ochrony zdrowia, ale i całej gospodarki, w tym rynku pracy. Niezwykle trudnym okazało się prognozowanie sytuacji na kolejny rok, gdy bardzo duże zmiany na rynku pracy następowały w dużo krótszych odstępach czasowych. Kilukrotne zamknięcia gospodarki tzw. „lockdowny” silnie wpłynęły na sytuacje pracowników w wielu branżach. Mimo tego, wiele trendów długofalowych wciąż jest aktualnych. Mając na uwadze te nadzwyczajne okoliczności, do wyników Barometru Zawodów na 2021 rok należy podchodzić z uwzględnieniem aktualnej zmienności wywołanej epidemią.

Skutki pandemii na rynku pracy

Sytuacja epidemiczna w 2020 roku wpłynęła negatywnie na sytuację na rynku pracy w wielu sektorach. Część branż w wyniku wiosennego zamknięcia gospodarki wprowadziła przerwę ekonomiczną lub obniżony wymiar czasu pracy. Szczególnie ucierpiały branże, takie jak: „beauty” (kosmetyczki, wizażystki, makijażystki, fryzjerki, manikiurzystki, trenerzy i pracownicy siłowni), transportowa, gastronomiczna, eventowa, sportowa, handlowa, turystyczna, kulturalna. Mimo niewielkiej poprawy sytuacji w okresie letnim, ponowne obostrzenia w okresie jesiennym wpłynęły negatywnie na powyższe branże, co znalazło odzwierciedlenie w sytuacji na rynku pracy.

Analizując sytuację na mazowieckim rynku pracy nie sposób nie zwrócić uwagi na zróżnicowanie powiatów pod kątem dominujących branż i zawodów. W związku z tym niektóre z nich odczuły skutki kryzysu bardzo silnie, a inne tylko w niewielkim stopniu. Choć nie we wszystkich powiatach stan epidemii odcisnęła równie negatywne skutki, to konsekwencje dla całego mazowieckiego rynku pracy mogą być odczuwalne jeszcze przez długi czas. Tym bardziej, że ograniczenia w funkcjonowaniu wielu firm przeciągnęły się na rok 2021.

Mimo tego, że kryzys gospodarczy nie wpłynął na znaczący wzrost stopy bezrobocia, to analizując inne dane nie sposób nie zauważyć innych negatywnych konsekwencji epidemii dla pracodawców i pracowników. Według raportów firm analizujących rynek pracy, liczba ogłoszeń o pracę publikowanych na portalach rekrutacyjnych w maju i kwietniu 2020 roku spadła w ujęciu rok do roku niemal o połowę. W związku z ograniczeniem zatrudnienia w branżach dotkniętych skutkami epidemii, można spodziewać się odwrócenia trendów obserwowanych w ubiegłych latach, w tym przede wszystkim zmniejszenia rotacji zawodowej, większej ilości zwolnień oraz zrewidowania rosnących dotychczas oczekiwań finansowych, zwłaszcza wśród mało doświadczonych pracowników.

Nie wszystkie branże radziły sobie w trakcie kryzysu źle. Wyniki Barometru zawodów wskazują, że w 2021 roku pogłębi się niedobór pracowników ochrony zdrowia – lekarzy, pielęgniarek, fizjoterapeutów, czy ratowników medycznych.

W sektorze budowlanym braki kadrowe mogą rosnąć w wyniku ograniczonego przepływu pracowników pomiędzy częściowo zamkniętymi granicami i w związku z obowiązkową kwarantanną. Należy zwrócić uwagę na wzrost konkurencyjności o pracowników zza granicy na rynku wewnętrznym UE, do prac przy zbiorach sezonowych oraz w budownictwie. Niektórzy pracodawcy i agencje pracy tymczasowej są gotowe do angażowania nadzwyczajnych środków, jak np. loty czarterowe dla pracowników, mimo ograniczeń w przekraczaniu granic wywołanych przez pandemię.

Część firm po wiosennym okresie zamknięcia gospodarki, także dzięki pomocy programów rządowych wróciła do pełnej działalności. W

związku z ponownymi turbulencjami w gospodarce w miesiącach jesienno-zimowych 2020r i wiosennych 2021 trudno obecnie prognozować rozwój sytuacji na cały 2021 rok.

Sytuacja związana z koronawirusem może wywierać presję na powiększenie się szarej strefy. Wiele kosmetyczek, makijażystek, manikiurzystek świadczących usługi okazjonalnie, już wcześniej pracowało w szarej strefie. W obecnej sytuacji tymczasowego zamknięcia zakładów kosmetycznych, większość z nich została zmuszona do takiego wykonywania swojej pracy. Szczególnie dotyczy to pracowników i zakładów pracy nieobjętych rządową pomocą z tarczy antykryzysowej.

Województwo mazowieckie

Szósta edycja badania potwierdza zróżnicowanie między regionem warszawskim stołecznym (obejmującym m. st. Warszawę i 9 powiatów), a regionem mazowieckim regionalnym. W skali całego województwa w deficycie jest 17 zawodów (w prognozie na 2020 r. było to 20 grup zawodów). Natomiast, gdy porównane zostaną wyniki regionów statystycznych (na poziomie NUTS2), to w regionie warszawskim stołecznym jest 40 zawodów deficytowych, a w mazowieckim regionalnym 10. Podobnie jak w latach ubiegłych w regionie warszawskim stołecznym utrzymuje się duża liczba zawodów deficytowych, a w niektórych powiatach nawet bardzo duża. Prognozuje się, że w 2021 r. liczba zawodów deficytowych będzie przedstawiać się następująco: w powiecie nowodworskim 21 (w tym 4 w dużym deficycie), w pruszkowskim 23, legionowskim 26 (w tym 5 w dużym deficycie), wołomińskim 32, mińskim w deficycie będzie 40 grup zawodów (w tym 3 w dużym deficycie), grodziskim 43, otwockim 44, warszawskim zachodnim 59 zawodów, piaseczyńskim 69 (w tym 4 w dużym deficycie) oraz w Warszawie 71 (w tym 1 w dużym deficycie).

Najliczniejszą grupę zawodów deficytowych stanowią te reprezentujące branżę budowlaną – 6, w tym: cieśle i stolarze budowlani; dekarze i blacharze budowlani; murarze i tynkarze; operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych; pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie; robotnicy budowlani oraz medyczna (3) - fizjoterapeuci i masażyści; lekarze; pielęgniarki i położne. Utrzymujący się deficyt dotyczy także: spawaczy; kierowców samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych; ślusarzy; piekarzy, magazynierów. Podobnie jak w ubiegłym roku, do kategorii deficytowej należą nauczyciele przedmiotów zawodowych.

Należy przy tym zauważyć, że w wielu powiatach zawody te nadal należą do deficytowych, np. elektrycy, elektromechanicy i elektrycy monterzy są w deficycie w 17 powiatach województwa (w tym łącznie w Siedlcach i powiecie siedleckim), krawcy i pracownicy produkcji odzieży w 15 (w tym łącznie w Siedlcach i powiecie siedleckim), a deficyt nauczycieli praktycznej nauki zawodu dotyczy 16 powiatów (w tym łącznie w Radomia i powiatu radomskiego, Siedlec i powiatu siedleckiego), a także Warszawy.

Analizując sytuację na mazowieckim rynku pracy nie sposób pominąć Warszawę. Dużą rolę na lokalnym rynku pracy pełni Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina, który skupia wokół siebie różne branże i jest ważnym pracodawcą dla pracowników obsługi ruchu lotniczego, stewardess, pilotów czy taksówkarzy. Bardzo duże ograniczenia w ruchu turystycznym wpłynęły negatywnie na sytuację w tych zawodach, co może wciąż mieć odzwierciedlenie na rynku pracy w 2021 roku. Z kolei branża gastronomiczna dotknięta jest skutkami COVID-19 z powodu czasowych zamknięć restauracji, ograniczenia działalności tylko do dostaw, braku imprez okolicznościowych czy całkowitego zamknięcia klubów i dyskotek. Taka sytuacja szczególnie negatywnie wpływa na sytuację zawodową: kucharzy, kelnerów, barmanów, czy baristów.

Wciąż jednak utrzymuje się zapotrzebowanie na pracowników pomocniczych w gastronomii. W przypadku zrealizowania się prognozy poprawy sytuacji na rynku pracy w II kwartale 2021 roku, zatrudnienie w tych zawodach będzie mogło się powoli stabilizować. Na duży deficyt wskazywano w grupie zawodowej pracowników obsługi ruchu szynowego. Wiąże się to z licznymi już trwającymi modernizacjami szlaków, obiektów kolejowych (m.in. Dworca Warszawa Główna) i planowanymi na przyszłe lata jak m.in. remont linii średnicowej, remont Dworca Zachodniego w Warszawie, czy obsługa węzłów kolejowych. Na warszawskim rynku pracy obserwuje się także znaczący

wzrost zatrudnienia w grupach zawodowych, których rozwój przyspieszyła pandemia. Ze względu na wzrost sprzedaży wysyłkowej, jak i zamawiania posiłków przez internet wzrosło zapotrzebowanie na kurierów, dostawców posiłków, dostawców zakupów, czy pracowników obsługujących centra nadawania/odbierania paczek i listów.

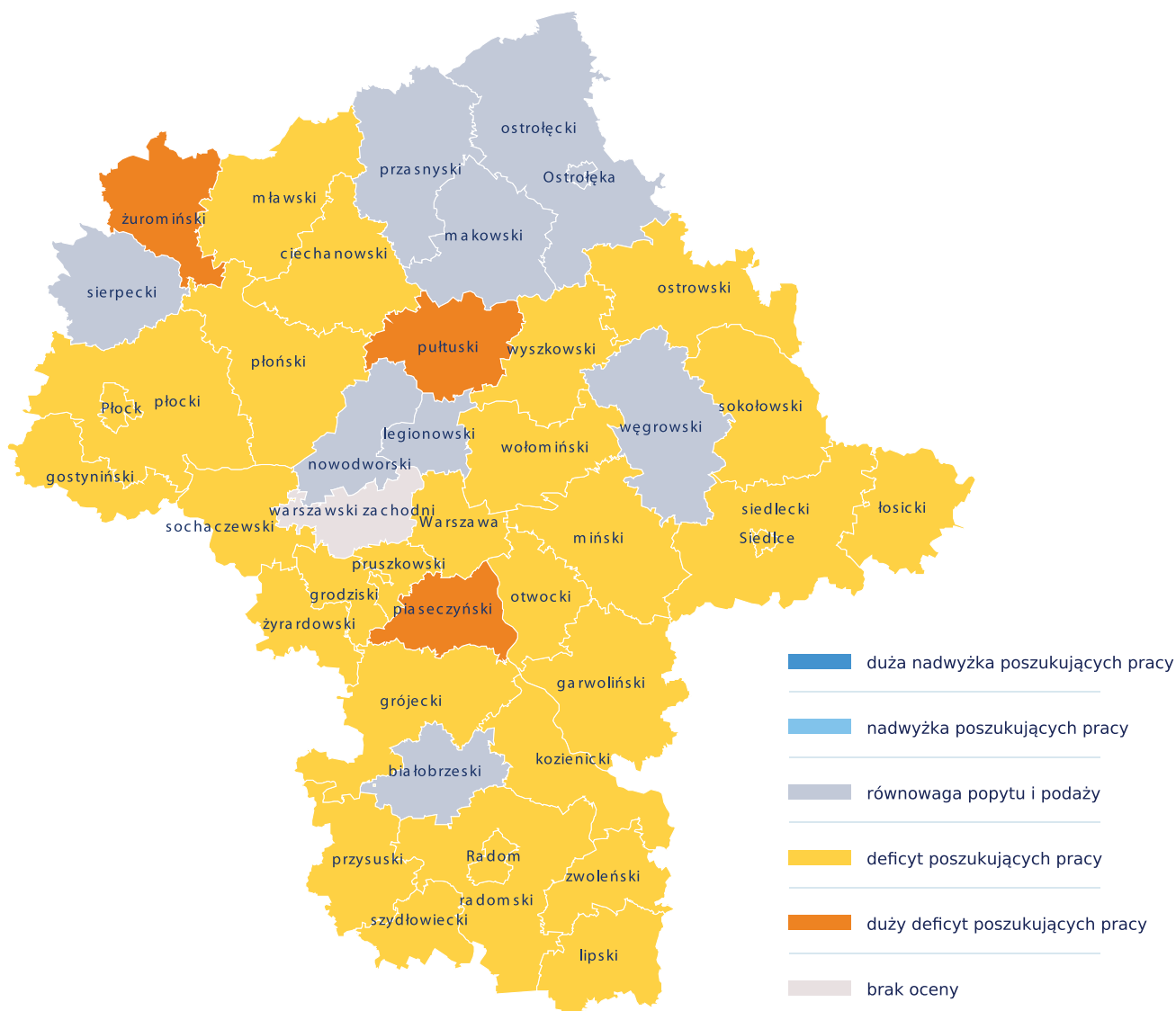
Zawody medyczne w dużym deficycie

Prognozowany od kilku lat deficyt w tej branży wciąż rośnie. Podobnie, jak w ubiegłorocznej prognozie także w tym roku wskazywano na niedostatek specjalistów w systemie ochrony zdrowia (skutkujący m.in. długim okresem oczekiwania na wizytę, albo poszukiwaniem dostępu do specjalistów w większych miastach).

Sytuacja epidemiczna pogłębiła skalę problemu, tj. braki kadrowe, a w przypadku pielęgniarek także lukę pokoleniową. Niedobór prognozuje się w 32 powiatach, z czego w 3 powiatach jest to duży deficyt. Eksperti wskazywali m.in., że pielęgniarki z wieloletnim doświadczeniem, to zarazem osoby z grupy ryzyka (ze względu na wiek), nie powinny więc pracować w warunkach dodatkowego zagrożenia. Poza tym sytuację utrudniają niewystarczające/ograniczone środki finansowe na zatrudnianie młodych absolwentów kierunku pielęgniarstwo. Nawet jeśli na rynek pracy wchodzi młodzi następcy (zazwyczaj następczynie), to brakuje ofert z satysfakcjonującymi wynagrodzeniami.

Prognoza na 2021 roku – województwo mazowieckie

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – pielęgniarki i położne.

Do grupy zawodów deficytowych z branży medycznej oprócz lekarzy, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów i masażyści w tegorocznej prognozie dołączyła grupa pokrewna - opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej. Przy czym, w niektórych powiatach wskazywano przede wszystkim na zapotrzebowanie na opiekunów medycznych. Niejednokrotnie informowano, że w zawodach z tej grupy licznie zatrudniane są cudzoziemki, zazwyczaj do opieki domowej nad osobami starszymi.

Napływ imigrantów

Dane wskazują na zahamowanie napływu cudzoziemców do Polski. W pierwszym półroczu 2020 r. wpisano do ewidencji ok. 612 tys. oświadczeń o powierzeniu pracy (spadek w porównaniu do I półrocza 2019 r. o ok. 28%) oraz wydano ponad 198 tys. zezwoleń (spadek o 8,7%). W województwie mazowieckim odnotowano najwięcej wpisów do ewidencji oświadczeń o powierzeniu pracy – ponad 124 tys. (20,3% ogółu oświadczeń), kolejne były województwa dolnośląskie – ponad 67 tys. (11,0%) oraz wielkopolskie ponad 63 tys. (10,4%).

W I połowie 2020 r. w Polsce wydano 198 301 zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, tj. o 18 996 zezwoleń mniej niż przed rokiem, co stanowi spadek o 8,7%. Spośród wszystkich cudzoziemców, którzy otrzymali zezwolenie na pracę w Polsce największą grupę stanowili obywatele: Ukrainy – 145 067 osób (73,2% ogółu zezwoleń); Białorusi – 12 225 osób (6,2%); Gruzji – 4 206 osób (2,1%) i Indii – 4 149 osób (2,1%).

W województwie mazowieckim w I połowie 2020 r. odnotowano 29 037 zezwoleń na pracę, tj. 14,6% wszystkich zezwoleń w kraju. W porównaniu r/r zanotowano prawie 34% spadek wydanych zezwoleń w województwie mazowieckim.

Obywatele Ukrainy stanowili w województwie najliczniejszą grupę cudzoziemców posiadających zezwolenia na pracę – 18 838 zezwoleń (stanowi to 13% wszystkich zezwoleń wydanych w skali kraju, dla obywateli Ukrainy i jednocześnie, prawie 65% zezwoleń ogółem w województwie mazowieckim). Mniej liczną grupę, ale wciąż znaczącą dla mazowieckiego rynku pracy stanowili obywatele: Białorusi – 2 498 zezwoleń (20,4% zezwoleń wydanych w kraju); Indii – 1 100 zezwoleń (26,5% zezwoleń) i Mołdawii – 996 zezwoleń (25,6% zezwoleń). Zahamowanie napływu imigrantów może spowodować problem z obsadzeniem miejsc pracy i tym samym powodować nieopłacalność wielu działalności.

Jednocześnie mimo wielu zmian na mazowieckim rynku pracy utrzymuje się zatrudnienie cudzoziemców. Podczas tegorocznych paneli wielokrotnie wskazywano na duży udział w zatrudnieniu cudzoziemców w branży budowlanej, handlu, transporcie (przede wszystkim, jako kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych).

Pandemia zachwiała równowagą w przepływie pracowników pomiędzy granicami (m.in. kwarantanny, zmienne obostrzenia w przekraczaniu granic) szczególnie w okresie prac sezonowych. Niektóre agencje pracy (podobnie, jak niektórzy pracodawcy w Niemczech) organizowały przyjazd obcokrajowców i rezerwowały loty czarterowe, aby ułatwić zatrudnienie polskim pracodawcom.

Z obserwacji wynika, że zatrudnienie cudzoziemców dotyczy zawodów o różnym poziomie kompetencji, od prac prostych po wymagające zaawansowanych umiejętności i potwierdzonych kwalifikacji, np. elektryk, automatyk, spawacz, monter, ślusarz, operator maszyn, operator wózka widłowego. Poza tym, jak w latach ubiegłych, na terenie wielu powiatów obserwowana jest tendencja do zatrudniania cudzoziemców do prac niskopłatnych, w trudnych warunkach, np. przetwórstwo mięsa (grupa zawodowa masarze i przetwórcy ryb).

Najbardziej dotknięte branże będą potrzebowały minimum kilku/kilkunastu miesięcy od momentu zniesienia ograniczeń gospodarczych, aby wrócić do poziomu wzrostu sprzed pandemii.

Metodologia Barometru Zawodów

Szosta edycja badania-prognozy pn. Barometr Zawodów niezmiennie realizowana była w każdym z 39 urzędów pracy województwa mazowieckiego (w 37 PUP, 1 MUP w Płocku i w Urzędzie Pracy m.st. Warszawy) przy zastosowaniu metody jakościowej. Jednak w bieżącym roku w związku z sytuacją zagrożenia epidemicznego wiele paneli przeprowadzono zdalnie.

Zapotrzebowanie na pracowników prognozowano w odniesieniu do 168 grup zawodów. Wynik wygenerowany dla województwa mazowieckiego wskazuje na deficyt w 17 grupach zawodów (prognoza na 2020 r. wskazywała na deficyt w 20 grupach), 151 określa się jako będące w równowadze, nie przewiduje się natomiast zawodów nadwyżkowych.

Remigiusz Lesiuk

Zespół ds. Badań i Analiz

Wydział Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy

WUP w Warszawie

Prognoza na rok 2021

Województwo: mazowieckie

Deficyt poszukujących pracy

cieśle i stolarze budowlani
dekarze i blacharze budowlani
fizjoterapeuci i masażyści
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
lekarze
magazynierzy

mechanicy pojazdów samochodowych
murarze i tynkarze
nauczyciele przedmiotów zawodowych
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
piekarze

pielęgniarki i położne
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
robotnicy budowlani
spawacze
ślusarze

Równowaga popytu i podaży

administratorzy stron internetowych
agenci ubezpieczeniowi
akustycy i realizatorzy dźwięku
analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
animatory kultury i organizatorzy imprez
architekci i urbaniści
architekci krajobrazu
archiwiści i muzealnicy
asystenci w edukacji
betoniarze i zbrojarze
bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy
blacharze i lakiernicy samochodowi
brukarze
ceramicy przemysłowi
cukiernicy
dentyści
diagności samochodowi
dziennikarze i redaktorzy
ekonomiści
elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
farmaceuci
filolodzy i tłumacze
filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
floryści
fotografowie
fryzjerzy
geodeci i kartografowie
gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
graficy komputerowi
inspektorzy nadzoru budowlanego
instruktorzy nauki jazdy
instruktorzy rekreacji i sportu
inżynierowie budownictwa
inżynierowie chemicy i chemicy
inżynierowie elektrycy i energetycy
inżynierowie inżynierii środowiska
inżynierowie mechanicy
kamieniarze
kelnerzy i barmani
kierowcy autobusów
kierowcy samochodów osobowych
kierownicy budowy
kierownicy ds. logistyki
kierownicy ds. produkcji
kierownicy ds. usług
kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
kierownicy sprzedaży
kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
kosmetyczki

krawcy i pracownicy produkcji odzieży
kucharze
lakiernicy
listonosze i kurierzy
logopedzi i audiofonolodzy
masarze i przetwórcy ryb
maszyniści
mechanicy maszyn i urządzeń
meteorolodzy, geolodzy, geografowie
monterzy elektronicy
monterzy instalacji budowlanych
monterzy konstrukcji metalowych
monterzy maszyn i urządzeń
monterzy okien i szklarze
nauczyciele języków obcych i lektorzy
nauczyciele nauczania początkowego
nauczyciele praktycznej nauki zawodu
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
nauczyciele przedszkoli
nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
obuwnicy
ogrodnicy i sadownicy
operatorzy aparatury medycznej
operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
operatorzy maszyn włókienniczych
operatorzy obrabiarek skrawających
operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
opiekunki dziecięce
optycy i pracownicy wytwarzający protezy
pedagogzy
plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
pomoce kuchenne
pomoce w gospodarstwie domowym
pozostali specjaliści edukacji
pracownicy administracyjni i biurowi
pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
pracownicy ds. budownictwa drogowego
pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych
pracownicy ds. jakości
pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
pracownicy ds. techniki dentystycznej
pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
pracownicy myjni, pralni i prasowni
pracownicy obsługi ruchu szynowego

pracownicy ochrony fizycznej
pracownicy poczty
pracownicy poligraficzni
pracownicy przetwórstwa metali
pracownicy przetwórstwa spożywczego
pracownicy służb mundurowych
pracownicy socjalni
pracownicy sprzedaży internetowej
pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta,
ankieterzy, teleankieterzy
pracownicy usług pogrzebowych
pracownicy zajmujący się zwierzętami
prawnicy
projektanci i administratorzy baz danych, programiści
projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
przedstawiciele handlowi
psycholodzy i psychoterapeuci
ratownicy medyczni
recepjoniści i rejestratorzy
robotnicy leśni
robotnicy obróbki drewna i stolarze
robotnicy obróbki skóry
rolnicy i hodowcy
rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
samodzielni księgowi
sekretarki i asystenci
socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
specjaliści administracji publicznej
specjaliści ds. finansowych
specjaliści ds. organizacji produkcji
specjaliści ds. pr, reklamy, marketingu i sprzedaży
specjaliści ds. rynku nieruchomości
specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
specjaliści rolnictwa i leśnictwa
specjaliści technologii żywności i żywienia
specjaliści telekomunikacji
spedytorzy i logiści
sprzątaczkę i pokojowe
sprzedawcy i kasjerzy
szefowie kuchni
tapicerzy
technicy budownictwa
technicy informatycy
technicy mechanicy
weterynarze
windykatorzy
wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
zaopatrzeniowcy i dostawcy

**Liczba wniosków
rozpatrzonych pozytywnie**

16 032

**Liczba podmiotów
objętych wsparciem**

15 511

**Liczba pracowników
objętych wsparciem**

740 951

**Kwota wypłat
dotacji w PLN**

3 281 850 866,32

**Wsparcie udzielane przez WUP w Warszawie
w podziale na poszczególne instrumenty**

**Liczba wniosków, które
wpłynęły do WUP**

**Liczba wniosków
rozpatrzonych pozytywnie**

**Liczba pracowników
objętych wsparciem**

**Kwota wypłat
dotacji w PLN**

art. 15 g

14 730

7 031

322 043

1 323 836 095,80

art. 15 gg

7 612

5 997

382 864

1 796 628 780,52

art. 15 gga

4 934

3 004

36 044

161 385 990,00

**Mazowieckie Obserwatorium
Rynku Pracy**